

Bouțul Mic, un mare sat, în tradiții ancorat

Scris de Florentin Nasui

Joi, 18 Martie 2010 15:12 - Ultima actualizare Joi, 18 Martie 2010 15:54

De mult mi-am tot dorit să ajung în satele Bouțul Mic și Bouțul Mare ce aparțin de comuna Strâmtura din raionul Teceu, Ucraina.

La invitația medicului Ion Botoș, președintele Uniunii Regionale „Dacia” a românilor din Transcarpatia, am trecut din nou Tisa pentru a participa la Ziua Limbii Materne, manifestare internațională ce s-a desfășurat luna trecută, în întreaga lume.

De ce s-a sărbătorit această zi la Bouțul Mic, cu două săptămâni după, am aflat mai târziu. Adică, în a doua zi frumoasă a începutului de martie, cu soare și temperaturi maxime de 15 grade Celsius.

Din Apșa de Jos, îmbarcați în Loganul condus de doctorul în istorie Ilie Gherheș, copilotat de doctorandul Dorel Todea, am urmărit „Lada”-ului Botoș, pe un drum care începea să devină tot mai...„desgropat” și șerpuit din cauza băltoacelor ce trebuiau ocolite. În timp ce localnicii treceau pe lângă noi ca vântul în limuzinele lor înnorioate, noi nici Lada n-am mai ajuns-o, de-am tot întrebat: bine merem spre Bouț? Și-am tot mers din hop-hârtop admirând imensele case și strălucitoare garduri de pe lungul drum al Apșei.

După 10 kilometri, la intrarea în Strâmtura, am dat de o porțiune cu asfalt, dar bucuria a durat 2 kilometri, că iar am ajuns în sălbăticie. Nici case, nici oameni, nici mașini. Doar un indicator care ne informa că până la Bouțul Mare și Bouțul Mic mai sunt 2 km...infernali. Cu pante și rampe lungi și abrupte, cu prăpastie în dreapta, și munte dezgolit, în stânga, cu stânci, gata să se prăvale peste tine, cu băltoace și tină până la toba de eșapament. Ce bine că nu-i zăpadă, că nu-i iarnă, că nu-i februarie! După aproape o oră, de când ne-am abătut de la drumul național, am ajuns la destinație, afirmând în sinea mea că nu mai vin aici niciodată!

După câteva ore însă, descoperind comorile satului populat de oameni minunați, mi-am schimbat părerea.

Școala Medie de gradul I-II, băgată sub un deal, sub pădure, nu-i prea arătoasă pe din afară, dar în interior este foarte bine pusă la punct și îngrijită. De la director, prof. Gheorghe Opriș, am aflat că la întreținerea școlii, alături de cei 10 profesori și învățători participă și părinții celor 126 de copii ce învață aici. Primarul comunei, Vasile Buga, cel mai tânăr primar român, era încântat de solidaritatea consătenilor săi din centrul de comună și cele 3 sate, acești români maramureșeni, oameni ai muntelui, care participă cu drag la toate acțiunile la care sunt solicitați, inclusiv când e vorba de vreo susținere financiară. Tot el își cerea iertare pentru starea drumurilor, scuzându-se că iarna și dezghețul au fost de vină, dar în curând, ulițele vor fi tomnite la loc. Un localnic îmi povestea despre ospitalitatea bouțenilor, despre viața deloc ușoară pe care o duc într-un cadru natural mirific, dar sălbatic, mai ales pe timp de iarnă, când legătura cu restul lumii se face telefonic, prin internet sau antene parabolice lipite de mai toate casele, unele chiar vechi, din lemn. Altele, palate.

Cele două sate, cătune, cum zic ei. Se întind pe valea Bouțului, lungă, lungă. Cu secole în urmă, strămoșii-întemeietorilor așezărilor, erau mari crescători de vite. Când urcau din Apșa, cu ciurda la păscut, rumegătoarele adulte erau separate de cele tinere: acolo merge bouțul mare, dincoace merge bouțul mic!

Când profesoara de română, Ileana Gandig, regizoarea întâmplărilor culturale, a anunțat că programul durează 4 ore, m-am speriat. Nu numai că îmi voi pierde răbdarea, dar și ziua! În sensul că ne va prinde noaptea pe un drum cu cântec.

Dar am constatat apoi, că timpul lung s-a scurs ca un moment excepțional.

„Am văzut aici multă bucurie și dragoste pentru limba română și tot ceea ce este românesc, atât la românii din România, prezenți aici, cât și la românii din această parte a Maramureșului – avea să-mi mărturisească la final dl. Dorin Popescu, consilier diplomatic la Consulatul General al României de la Cernăuți. Am văzut copii care au simțit poezia, muzica și dansul, copii care nu au încetat nici o clipă, preț de câțva ore, să fie foarte vii și iubitori de tot ce este în jur. Am văzut foarte multă dragoste față de lucrurile pe care eu le prețuiesc, le apăr, le promovez în virtutea poziției mele față de valorile românității. Chiar dacă o parte dintre cei din Bouțul Mic nu au fost niciodată în România de azi, ei nu ar fi putut atinge acest nivel de bucurie interioară, dacă nu ar fi fost în România străveche mai profund decât dacă ar fi făcut-o vreodată, fizic, azi. Ei au fost și sunt în România culturală, în România inimii. Pe de altă parte, Maramureșul este altceva decât toate celelalte zone românești în ceea ce înseamnă încrâncenarea cu care oamenii își mențin și perpetuează tradițiile. Din păcate, și aici tradițiile se degradează, dar mai lent. Nunta anilor 1950 pe care am văzut-o este fictivă, alegorică, o nuntă care nu mai este pusă în practică de către tineri, nici de cei care aparțin acestei zone. Eu mi-aș dori foarte mult ca această nuntă

jucată fără trac de cei 40 de elevi și profesori îmbrăcați în straie tradiționale maramureșene, să mai vedem și în alte localități. Prin eforturi consolidate ale tuturor celor care țin la poporul lor, la folclorul lor, la tradiții, la românită, vom reuși să stopăm sau să încetăm ritmul galopant al degradării tradițiilor. Să ținem cu dinții de tradiții și de tot ceea ce ne este drag. Am văzut pe scenă bucuria reală față de ceea ce fac. Bucuria pe care nici dansul nu o poate da, dar nici directorul nu o poate comanda. Comunitatea care are, crește și dezvoltă asemenea copii, are șansa de supraviețuire. Mă bucur să văd că există legături strânse între românii din Maramureșul din dreapta Tisei și cei din Maramureșul din stânga. I-am rugat pe cei prezenți să apere în continuare limba română împotriva tuturor intemperiilor istorice, pentru că orice intemperie are caracter accidental, iar ei și limba română au un caracter etern. Totodată, avem un nețărmit respect față profesorii și conducerea școlii din Bouțul Mic, dar mai ales față de dl. Ion Botoș, președintele Uniunii "Dacia", care în primele 3 luni ale anului, a organizat deja 3 manifestări importante în localități românești mai puțin cunoscute, prin care ei arată lumii cât de frumoși sunt românii din acest colț de rai."

Celor două sate ale Strâmturii se adaugă Cărbunești . În total, comuna se întinde pe 5 mii hectare, are 5.500 locuitori, 1.800 fumuri și 100 km de ulițe. La Bouțul Mic, trăiesc circa 800 locuitori în peste 270 de case. Cele mai apropiate târguri, la Podișor, sat care aparține de Apșa de Mijloc și la Slatina, 30 km.

Ileana Gandig: "La noi, limba noastră e a noastră. Obiceiurile, tradițiile populare sunt ale noastre, sunt la noi acasă. Tot ce avem, să rămână generațiilor care vin și să transmită mai departe. Cer iertare că am pornit această nuntă în Postul Paștelui, dar eu cred că Învierea Domnului ne aduce și altă înviere: învierea vechilor tradiții, obiceiuri și a tot ce s-a ascuns sub praful uitării. Nici prezentul nici viitorul nu poate exista fără trecut. Eu sunt venită aici, prin căsătorie, din Bucovina de nord. Când am venit la Bouț am găsit ceva deosebit: un folclor minunat de care eu sunt pasionată. Când am participat la prima nuntă, mi s-a părut că am nimerit într-o poveste. Nunta maramureșeană este un spectacol, este ceva deosebit. Să așezăm vechile obiceiuri alături de nunta modernă, care se face acum. Să revigorăm strigăturile care se făceau odinioară, jocul găinii, împodobitul steagului și cununii, îmbrăcatul miresei".

Ion Botoș: „Nu întâmplător am ales această localitate pentru a sărbători Ziua Limbii materne, a limbii române. Dorim să cunoașteți mai bine așezările românești, situate mai departe de frontiera României, să le scoatem din anonimat tocmai prin intermediul tinerei generații".

Vasile Buga: „Ziua de azi am vrut-o a fi una a limbii române, ziua unirii, ziua revederii".

Bouțul Mic, un mare sat, în tradiții ancorat

Scris de Florentin Nasui

Joi, 18 Martie 2010 15:12 - Ultima actualizare Joi, 18 Martie 2010 15:54

Gheorghe Opreș:” Satul nostru a fost întemeiat cu vreo 200 de ani în urmă. Munții, dealurile și apele, au denumiri românești. Copiii au omagiat azi bogăția și frumusețea limbii române și au încercat să trezească în sufletele tuturor dragostea de limba maternă, moștenită de la moși și strămoși. Mă bucur că la sărbătoarea limbii materne, în sala de spectacole au fost prezenți nu numai oaspeți din România (Maramureș și Oaș), elevi și profesori, dar și frați mai mari ai copiilor noștri, părinți și bunici, mulți octogenari, care au urmărit cu atenție programul nostru, spectatori care chiar au jucat învârtita în sală, alături de protagoniștii spectacolului”.

Muzicanți buni au fost soliștii vocali , românii Ion Zmicală dobaș, și Vasile Benzed zonguraș, dar și ceterașul Zerni, instrumentist ucrainean

foarte bun. Lor li s-au adăugat și 2 baianși.

Alături de Graiul Maramureșului, Radio Sighet și TV Negrești- Oaș(Maria Tripon), din stânga Tisei, la excepționala întâmplare de la Bouțul Mic presa a fost reprezentată și de TV Ujgorod, secția Română: Elvira Chilaru și Nina Munteanu.

Donații de cărți în limba română și publicații au făcut Consulatul, General al României din Cernăuți, Uniunea”Dacia” cu sediul în Apșa de Jos, Muzeul Maramureșului din Sighetu Marmăției, și „Graiul Maramureșului”, Baia Mare.

După ce am stat cu toți la masă, în lungul drum al nostru către casă, cu Ilie și Dorel, am compus un cântecel: Fie mare sau micuț, nu-i mai mândru ca Bouț, satul cu oameni de frunte, mult mai mari decât un munte. Și de-o fi să fie vară, v-om veni aicea iară!

Florentin NĂSUI, Graiul Maramureșului

Bouțul Mic, un mare sat, în tradiții ancorat

Scris de Florentin Nasui

Joi, 18 Martie 2010 15:12 - Ultima actualizare Joi, 18 Martie 2010 15:54

Bouțul Mic, un mare sat, în tradiții ancorat

Scris de Florentin Nasui

Joi, 18 Martie 2010 15:12 - Ultima actualizare Joi, 18 Martie 2010 15:54

